

Smrt maršála Focha

Prezidentovi Francouzské republiky, panu Gastonu Dumergueovi – Paříž.

Hluboce dojat zprávou o smrti maršála Focha, připojuji se s celým československým národem k smutku Francie. Veliký a vznešený vítěz zůstane na věky vzorem velkého vojáka a vojevůdce. Vděčné Československo ho nikdy nezapomene.

21. 3. 1929

T. G. Masaryk

Smrt maršála Focha. Večerník Práva lidu, 18 (38), 1929, č. 69, s. 2, 22. 3.

A ÚTGM-CD 29, strojopis opisu kondolenčního telegramu, francouzsky, datováno 21. 3. 1929, podepsán T. G. Masaryk.

Hodža – Steinacker – Kristóffy

Pod tímto záhlavím poslanec Hodža se snaží v svých orgánech vyložit Kristóffyho memorandum ze září roku 1918. Tvrdí, že pro Kristóffyho memorandum nekoncepoval ani řádky a Kristóffy že lže, uvádí-li, že má rukopis Hodžův. Silnými slovy se tato věc ze světa zprovodit nedá: proč posl[anec] Hodža nevystoupil proti Kristóffymu, když Kristóffy své publikace, v nichž o té věci psal, vydal? Času na to bylo dost; nedělá dobrý dojem, že se poslanec Hodža proti Kristóffymu ohražuje teprve po jeho smrti. Kristóffy byl znám jako jeden ze slušných maďarských politiků: je známa jeho náchylnost k demokracii a také řečené memorandum svědčí o jeho starostlivosti o Maďarsko a o spravedlivější nazírání na nemaďarské národy bývalých Uher. Že si Kristóffy od Hodži do svého memoranda nedal rukou Hodžovou vepsat větu o rovnoprávnosti národností, rozumí se samo sebou. Jestliže tedy poslanec Hodža podle zaslaných fotografických snímků, jež mu rodina Kristóffyho ochotně zaslala, tvrdí, že celý návrh Kristóffyho je psán Kristóffym a ne Hodžou, je to tvrzení zbytečné – rozumí se to samo sebou. Že poslanec Hodža takto argumentuje, je zvláštní, a stejně zasluhuje povšimnutí, že rodina Kristóffyho bez váhání fotografie rukopisu zaslala, což by asi nebyla učinila, kdyby se byl Kristóffy dopustil falzifikace. Faktum je, že Kristóffy měl rukopis Hodžův, hlásající, že národům Uherska má být zaručen autonomní vývoj. Poslanec Hodža praví, že v té době a před tím psal mnoho článků a návrhů atd., a že rukopis jeho se mohl dostat Kristóffymu od Steinackera, tehdejšího translatora ve Vídni. Má tedy slovo pan Steinacker, jestli rukopis Hodžův Kristóffymu poslal. Věc sama o sobě je pravděpodobná, neboť kdyby, jak Hodža tvrdí, věta Hodžova byla vytržena z jiné souvislosti, pak by to byl velmi malý rukopisný proužek, vystřižený z ostatního rukopisu, a bylo by z něho patrné, že je to z jiného rukopisu, jak Hodža praví, vytrženo. Avšak Hodža sám musí konstatovat, že v pozůstalosti Kristóffově je papír malého formátu, menšího než je formát memoranda. To samo mluví proti výkladu poslance Hodži. Podle toho není to věta z rukopisu vytržená, nýbrž na papír v menším formátu samostatně napsaná. Výklad poslance Hodži stačí pro posouzení věci, ale pan Steinacker má teď příležitost a povinnost oznámit, jestli takovým nedovoleným způsobem manipuloval s rukopisy Hodžovými. A ještě jedna poznámka: v září r. 1918 v Čechách nikdo nebyl pro autonomii, neboť autonomie v Rakousko-Uhersku mnoho neznamena. Jestliže poslanec Hodža tedy, jak sám doznává, hájil program autonomní, nebyl v souhlase s pražským vedením, se kterým byl ve stálém styku.